

Náučný chodník Skalnaté Pleso - Hrebienok

Kraj:	Prešovský
Okres:	Poprad
Geomorfologické jednotky:	Vysoké Tatry a Tatranské podhorie
Geologické jednotky:	jadrové pohorie a kvartérne glacigénne sedimenty
Chránené územia:	Tatranský národný park, národná prírodná rezervácia Skalnatá dolina a národná prírodná rezervácia Studené doliny
Prístup:	vlak / TEŽ Tatranská Lomnica / bus Vysoké Tatry, Tatranská Lomnica, aut. st. a lanovka Tatranská Lomnica - Skalnaté Pleso (resp. pešo po zelenej turistickej značke 6 km s prevýšením 900 m)
Východisko:	Skalnaté Pleso, horná stanica lanovky Tatranská Lomnica - Skalnaté Pleso
Trasa:	Skalnaté Pleso - rázcestie pri Zamkovského chate (Č × Z) - Obrovský vodopád - rázcestie nad Rainerovou chatou (Č × M) - Hrebienok
Dĺžka, prevýšenie:	5,5 km, klesanie 560 m a stúpanie 60 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	12
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, ochranárske

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa vedie súbežne s červenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 80. roky 20. storočia

Aktuálny stav: Informačné panely sú opotrebované, pritom čitateľné a niektoré chýbajú.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici - ústredie Tatranská Lomnica, Tatranská Lomnica 66, 059 60 Vysoké Tatry, tel. 052 / 4780 350

Poznámky: (1) V teréne sa už nevyskytujú všetky informačné panely. (2) Na Skalnatom Plese sú ďalšie dva náučné chodníky: Skalnaté Pleso a detský eko-mini-park s panelmi Svišťa krajinka. (3) V závere je náučný chodník súbežný so začiatkom náučného chodníka Hrebienok.

Upozornenie: Náučný chodník prechádza vysokohorským terénom (max. 1 750 m n. m.). Je preto potrebné venovať mimoriadnu pozornosť meteorologickej situácii ako aj výstroju. V čase snehovej pokrývky je nutné sledovať aktuálnu lavínovú situáciu.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. Pozri upozornenie vyššie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Lanovka Tatranská Lomnica - Lomnický štít. Visutá kabínková lanovka vybudovaná v 30. rokoch 20. storočia podľa projektu Dušana S. Jurkoviča. Vo svojej dobe predstavovala svetový unikát - držala niekoľko svetových rekordov. Lanovka je dvojúseková so štyrmi stanicami na trase. Toto riešenie si vyžiadala extrémna dĺžka celej trasy (vyše 6 km) vzhľadom na vtedajšie technické možnosti. Prvý úsek vedie z Tatranskej Lomnice na Skalnaté Pleso, druhý zo Skalnatého Plesa na Lomnický štít. Jej vybudovanie umožnilo aj výstavbu astronomických a meteorologických pracovísk pri Skalnatom plese a na Lomnickom štíte (1943), z ktorých sa vyvinul Astronomický ústav SAV.

Skalnaté pleso. Jazero ľadovcového pôvodu ležiace v najnižšom kare Skalnatej doliny na juhozápadnej strane masívu Lomnického štítu vo Vysokých Tatrách vo výške 1 754 m n. m. hradené morénovým valom. Jeho súčasný charakter popri hydrologických a klimatických faktoroch značne ovplyvnili aktivity človeka. Od roku 1937 počas výstavby stanice lanovky Tatranská Lomnica - Lomnický štít hladina plesa začala klesať. Má premenlivú výšku s maximálnou hĺbkou 2 m, pleso dokonca - aj napriek mnohým záchranným zásahom - niekedy vysychá. Napája i odvodňuje ho Skalnatý potok, prítok Popradu. Okrem staníc lanoviek a Horskej služby a observatória je neďaleko plesa ešte **Skalnatá chata**, po roku 1993 oživená a zregenerovaná Lacom Kulangom, celoročne poskytujúca útulok a občerstvenie.

Národná prírodná rezervácia Skalnatá dolina. Chránené územie na juhozápadnom svahu v strednej časti Vysokých Tatier v hornej časti povodia Skalnatého potoka zhruba po stanicu lanovky Štart vyhlásené v roku 1991 na ochranu územia s veľkou diverzitou druhov, aj vzácnych a endemických, i alpínskych spoločenstiev fauny a flóry na silikátových podkladoch ako aj bohatstvom glaciálnych foriem georeliéfu na granitoch a mylonitoch s veľmi labilnými geosystémami. Leží v rámci Tatranského národného parku, Biosférickej rezervácie Tatry a územia európskeho významu Tatry

(súčasť sústavy Natura 2000).

Zamkovského chata („Zamka“). Vysokohorská chata vo Vysokých Tatrách v ústí Malej Studenej doliny pod ukončením Lomnického hrebeňa v nadmorskej výške 1 475 m. V roku 1943 ju postavil jeden z najlepších slovenských horolezcov a horský vodca Štefan Zamkovský (1908 - 1961), rodák z Levoče, predtým nosič a pomocník na Téryho a Zbojníckej chate. Počas druhej svetovej vojny bola útočiskom pre partizánov, Židov a politických väzňov. Po zoštátnení bola v rokoch 1951 - 1991 premenovaná na Chatu kpt. Nálepku. Je prístupná a nocľah a stravu poskytuje celoročne.

Veľká Studená dolina a Malá Studená dolina. Doliny v centre Vysokých Tatier - horná časť povodia Studeného potoka, vznikajúceho sútokom dvoch zdrojnic - Veľkého Studeného potoka a Malého Studeného potoka -, odvodňujúcich tieto dve doliny. Navzájom sú oddelené Prostredným hrebeňom vybiehajúcim juhovýchodným smerom zo Širokej veže na hlavnom tatranskom hrebeni. V oboch dolinách možno pozorovať hornú hranicu lesa, v ktorej dominuje borovica limbová (*Pinus cembra*), a formy reliéfu vytvorené horským ľadovcom. Doliny majú - typicky pre ľadovcom modelované doliny - priečny profil v tvare písmena U a stupňovitý pozdĺžny profil. Široký záver - ľadovcový amfiteáter s plochou okolo 4 km² - asi 6 km dlhý **Veľkej Studenej doliny**, lemovaný aj vyše 2 400 m n. m. vysokými skalnými hrebeňmi a štítmi, tvorí viacero pospájaných ľadovcových kotlov (karov). Na ich plochom dne leží nadpriemerný počet jazier - v doline sa nachádza 26 prevažne malých plies, čo predstavuje takmer šestinú všetkých plies v Tatrách. Okrem morén a guliakov je v nej výrazný nunatak Streleckej veže (mohutný blok, ktorý v čase zaľadnenia vyčnieval ako ostrov z okolo neho obtekajúceho ľadovca). **Malá Studená dolina** je kratšia (4,5 km), a preto kedysi menší a teda „slabší“ ľadovec zapríčinil, že nad Veľkou Studenou dolinou „visí“ - je od nej oddelená vysokým stupňom. Tento prekonáva Malý Studený potok 15 m vysokým Obrovským vodopádom. Obe doliny patria k najnavštevovanejším v Tatrách. Turisticky sú navzájom prepojené Priečnym sedlom (2 352 m n. m.). Celoročne (teda aj v zime) sú doliny prístupné len po vysokohorskej chate: Zbojnícku (1 960 m n. m.) vo Veľkej Studenej doline a Téryho (2 015 m n. m.) v Malej Studenej doline.

Národná prírodná rezervácia Studené doliny. Chránené územie v strednej časti Vysokých Tatier a Tatranského podhoria v hornej časti povodia Studeného potoka až po Cestu slobody vyhlásené v roku 1991 na ochranu mimoriadne vzácneho územia so zastúpením skoro všetkých druhov foriem glaciálneho reliéfu na granodioritovom i mylonitovom podklade a bohatstvom biocenóz montánneho až subniválneho stupňa so zriedkavými, ohrozenými a endemickými druhmi. Leží v rámci Tatranského národného parku, Biosférickej rezervácie Tatry ako aj územia európskeho významu Tatry (súčasť sústavy Natura 2000).

Hrebienok. Lokalita na hornom okraji Tatranského podhoria v jeho východnej časti na krátkom ostrovi hrebeni vo výške 1 285 m n. m. na východnej rássoche Slavkovského štítu, zbiehajúcej k Tatranskej Lesnej. Od vybudovania pozemnej lanovky zo Starého Smokovca (viac o nej pozri v samostatnom hesle > Virtuálny náučný chodník o hlucháňovi hôrnom) v roku 1908 sa stala atraktívnym cieľom návštevníkov Vysokých Tatier. Je turistickým východiskom do Veľkej Studenej doliny, Malej Studenej doliny, na Slavkovský štít či magistrálou k Sliezskeho domu vo Velickej doline. Predchodcom dnešnej budovy hostela Sorea Hrebienok bol hotel Šport (1928), pri ktorom vznikla slalomová lúka, vlek, osvetlená sánkarská dráha, rozhodcovské veže (1968), bobová dráha. V súčasnosti pribúdajú stále nové atrakcie: 2,4 m dlhý oceľový medveď Kubo s očami z polodrahokamov - patrón Hrebienka - od sochára Petra Eperješeho, ďalších desať drevených medvedov v relax zóne na Dolnej lúke, v zime Tatranský ľadový dóm. Každoročne sa tu koná jedinečné zimné podujatie Tatry Ice Master - neoficiálne majstrovstvá sveta v tesaní ľadových sôch. Ďalšou zaujímavosťou je tabuľka, ktorú na začiatku bezbariérového chodníka vedúceho z Hrebienka na Rainerovu chatu v rámci svojej návštevy Slovenska v októbri 2008 odhalila britská kráľovná Alžbeta II. ako pripomienku svojej návštevy Vysokých Tatier.

Tatranský národný park (TANAP). Najstarší a najrozľahlejší národný park na Slovensku, vyhlásený v roku 1948, na poľskej strane Tatier o šesť rokov neskôr. Dnes zahŕňa územie **Západných Tatier**, **Vysokých Tatier** ako aj **Belianskych Tatier**. Tieto pohoria majú vysokohorský (alpský) charakter, v časti Vysoké Tatry 30 štítov a veží presahuje výšku 2 500 m n. m., je medzi nimi aj najvyšší vrch Tatier, Slovenska a Karpát, Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Ich reliéf formovali horské ľadovce, ktorých pozostatkom je množstvo jazier - plies. Oficiálnym symbolom TANAPu je endemit kamzík vrchovský tatranský. Typickými sú aj plesnivec alpský, kosodrevina či orol skalný a svišť. Mimoriadnou udalosťou na území TANAPu bola vetrová kalamita, ktorá 19. novembra 2004 postihla južné svahy Vysokých Tatier, najmä však Tatranského podhoria a priľahlej časti Podtatranskej kotliny medzi Podbanským a Tatranskou Kotlinou (30 km) a nadhlo zmenila charakter postihnutého územia. Atraktivita prírodných krás udržiava trvale vysokú návštevnosť parku. Na jeho území je okolo 600 km turistických chodníkov a 16 značených cyklistických chodníkov. Správa TANAPu sídli vo Svite, pracovisko má aj v Liptovskom Mikuláši. TANAP včítane jeho ochranného pásma prekrýva bilaterálna Biosférická rezervácia Tatry, do svetovej siete UNESCO zapísaná v roku 1993, viaceré územia európskeho významu (napr. Tatry, Poš, Machy) a chránené vtáčie územie Tatry (obe posledné kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Tatranské podhorie. Jeden z troch geomorfologických podcelkov **Podtatranskej kotliny**, lemujúci západnú polovicu južného úpätia Západných Tatier a celé južné a juhovýchodné úpätie Vysokých Tatier. Ide o hladko modelové výškovo rozčlenené pretiahle územie vo výškach 900 - 1 450 m n. m. zhruba medzi ústím Račkovej doliny a Tatranskými Matliarmi budované balvanitým materiálom (čelných a čelno-bočných) morén ľadovcov, ktoré počas pleistocénu v časoch maximálnych zaľadnení vytekali z tatranských dolín do ich predpolia - dnešných kotlin, Liptovskej a Popradskej. Tieto naň pod miestami strmými okrajovými svahmi nadväzujú a spoločne tvoria Podtatranskú kotlinu.

Obsah informačných panelov

Informačné panely nie sú označené názvom náučného chodníka a nemajú vlastné názvy. Ich texty sa týkajú napr. kosodreviny, hornej hranice lesa, obrovského historického skalného rútenia pod Lomnickou vyhlídkou a Studeného potoka.

